

Lagutskottets betänkande 10/1996 rd

Regeringens proposition med förslag till lagstiftning om indragande av överexekutor

Riksdagen remitterade den 18 juni 1996 regeringens proposition 92/1996 rd till lagutskottet för beredning.

Utskottet har hört lagstiftningsrådet Tuula Linna vid justitieministeriet, regeringsrådet Sakari Vanhala och polisöverinspektören Jorma Toivonen vid inrikesministeriet, extraordinarie regeringsrådet Marjatta Kaján vid högsta förvaltningsdomstolen, tingsdomaren Jouko Räsänen vid Helsingfors tingsrätt, justitieförvaltningschefen Airi Hukkanen vid länsstyrelsen i Nylands län också som representant för Lääninja aluehallinnon lakimiehet ry och ordföranden, stadsfogde Pekka Louekoski vid Stadsfogdarnas i Finland Förening.

Regeringens proposition

Regeringen föreslår att utsökningslagen och 25 andra lagar skall ändras. Ändringarna innebär att de uppgifter som ännu handhas av överexekutor förs över på andra myndigheter och att överexekutors verksamhet därmed upphör. Som överexekutor verkar i dag länsstyrelsen.

I samband med underrätsreformen har vissa överexekutorsuppgifter redan blivit överförda till tingsrätterna. Genom vissa bestämmelser i samband med reformen av lokalförvaltningen har utsökningsförvaltningen ändrats så till vida att länsstyrelsen inte längre är överexekutor. Länsstyrelsen har bara hand om sådana administrativa uppgifter i samband med utsökning som anges genom förordning. Likaså har verkställigheten av beslut om vårdnad om barn och umgängesrätt lyfts över på tingsrätten. I och med att lokalförvaltningsreformen träder i kraft den 1 december 1996 kommer överexekutor inte att ha kvar mer än ett relativt litet antal utsökningsärenden och andra frågor.

Enligt den ändring som nu föreslås i utsökningslagen skall utmätningsmannen i regel kun-

na fatta beslut om verkställighet i de fall som överexekutor nu har rätt att fatta beslut i. Utmätningssmannen kan vid verkställighet av fullgörelse- och förbudsdomar förelägga hot om tvångsutförande och vite. Påtryckningshåkte skall inte längre anlitas som tvångsmedel vid verkställighet. Utmätningssmannen skall inte längre hos lantränteriet deponera medel som influtit genom utsökning men inte redovisats, utan medlen skall deponeras separat i ett kreditinstitut. Utmätningssmannen kan inte längre bestämma att biträdande utmätningsmannen skall utföra verkställighetsåtgärder som tidigare ingått i överexekutors behörighet.

Beslut om utdömande av vite som har förelagts i samband med verkställigheten skall fattas av samma 19 tingsrätter som behandlar ansökningar om ändring i utsökningen.

Tingsrätten skall i framtiden fatta beslut om verkställighet också av alla utländska (även nordiska) privaträttsliga domar.

Bestämmelserna om deponering av medel hos överexekutor föreslås bli ändrade så att medlen deponeras hos länsstyrelsen.

I övriga lagar föreslås främst tekniska ändringar på grund av att överexekutor dras in.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft samtidigt med lokalförvaltningsreformen, alltså den 1 december 1996, med undantag för vissa ändringar som föreslås träda i kraft i början av 1997 samtidigt med den nya jordabalken.

Utskottets ställningstaganden

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och utifrån vad utskottet fått veta anser det propositionen behövlig och angelägen. Det föreslår därför att lagförslagen i propositionen godkänns, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

1. Lag om ändring av utsökningslagen

6 kap. 24 §. I paragrafen finns bestämmelser om deponering av medel som influtit genom utsökning i det fall att de inte kan redovisas till borgenären och om den tid efter vilken icke-redovisade utsökningsmedel som utsökningsmyndigheten har i sin besittning skall tillfalla staten. Paragrafen föreslås bli preciserad med att ett belopp som är större än det belopp som anges i förordning skall deponeras separat och att räntan skall tillfalla den som sedan har rätt att ta ut medlen. I övrigt är medlen deponerade på ett gemensamt tjänstemedelskonto.

Utskottet föreslår att lydelsen i paragrafen preciseras för att det klart skall framgå att deponeringsskyldigheten också gäller medel som inte vunnit laga kraft. Vidare föreslår utskottet en kompletterande bestämmelse om bemyndigande att utfärda förordning, dvs. att närmare bestämmelser om deponeringsförfarandet utfärdas genom förordning.

Eventuella inskränkningar i skyddet för insättningar. På grund av ett EU-direktiv om skydd för insättningar bereds som bäst en lagändring om att skyddet för insättningar på bank begränsas enligt konto upp till ett bestämt markbelopp.

Det kan hända att det flyter in medel utöver det skyddade beloppet på konton som utmätta medel deponeras på enligt 6 kap. 24 § utsökningslagen. På samma sätt flyter det in medel till länsstyrelserna som skall deponeras bl.a. utifrån deponeringslagen (281/1931). Parterna litar möjligen åtminstone i övergångsfasen på att medlen är deponerade 'hos staten' och att de är skyddade i alla delar.

Juridiskt verkar situationen långt ifrån klar just nu. Därför framställer utskottet att frågan utreds särskilt i samband med lagberedningen. Om medlen inte skyddas genom en särskild bestämmelse måste myndigheterna ges adekvata anvisningar för att kunna informera parterna så att de om de så vill kan vidta vissa mått och steg.

23. Lag om ändring av 6 § förordningen angående frivilliga auktioner

6 §. Utskottet föreslår en lagteknisk justering i paragrafen som dock inte påverkar den svenska texten.

Utifrån det ovan sagda föreslår lagutskottet vördsamt

att lagförslagen godkänns i enlighet med regeringens proposition, utom att 6 kap. 24 § i det första lagförslaget godkänns sålydande:

Det första lagförslaget

6 kap.

24 §

Om inte något annat stadgas, skall utmätningssmannen på ett tjänstemedelskonto hålla de medel som av andra orsaker än den som nämns i 17 § inte kan redovisas till gäldenären. Är det till gäldenären influtna beloppet på tjänstemedelskontot dock större än det i förordning angivna penningbeloppet skall det deponeras separat på ett räntebärande konto inom fyra veckor från det penningbeloppet flutit in. Räntan på de separat deponerade medlen tillfaller den som medlen redovisas till. Utmätningssmannen skall på ett tillförlitligt sätt uppbvara ett fordringsbevis som skall återlämnas till borgenären. Närmare bestämmelser om deponeringsförfarandet enligt detta kapitel utfärdas genom förordning.

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

Vid utmätning influtna medel som inte har lyfts inom tio år från det att de influtit tillfaller staten inklusive räntan, om ränta enligt detta kapitel skall betalas på medlen. Om dock någon inom samma tid visar att den dom eller det beslut som har legat till grund för verkställigheten har ändrats eller upphävts eller inte har vunnit laga kraft, eller att det inte slutgiltigt har avgjorts vem som har bättre rätt till medlen, skall en ny tid på tio år räknas från den tidpunkten.

Helsingfors den 1 oktober 1996

I den avgörande behandlingen deltog ordföranden Henrik Lax /sv, vice ordföranden Matti Vähänäkki /sd samt medlemmarna Sulo Aittoniemi /cent, Jouko Jääskeläinen /fkf, Juha Karpio /saml, Anne Knaapi /saml, Pekka Kuosmanen

/saml, Annika Lapintie /vänst, Kari Myllyniemi /cent, Markku Pohjola /sd, Mauri Salo /cent, Jukka Tarkka /ungf och Jorma Vokkolainen /vänst.
